

KI-notat nr.: 91/2010 - Bakgrunn for vedtak

Søker/sak:	Åkraelva kraftverk AS / Åkraelva kraftverk	
Fylke/kommune:	Hordaland/Kvinnherad	
Ansvarlig:	Øystein Grundt	Sign. <i>Øystein Grundt</i>
Saksbehandler:	Jakob Fjellanger	Sign.: <i>Jakob Fjellanger</i>
Dato:	23 DES 2010	
Vår ref.:	NVE 200708893-30	
Sendes til:	Søker og alle som har uttalt seg til saken	

Middelthuns gate 29
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO
Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no
Org. nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
0827 10 14156

Søknad om tillatelse til Åkraelva kraftverk i Kvinnherad kommune, Hordaland fylke

Innhold

Sammendrag	1
Søknad	2
Høring og distriktsbehandling	4
Søkers kommentar til høringsuttalelsene.....	6
Tilleggsopplysninger og kommentarer til disse.....	8
Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader	10
NVEs vurdering.....	15
NVEs konklusjon.....	19

Sammendrag

Åkraelva Kraftverk AS søker etter vannressursloven § 8 om å bygge og drive et elvekraftverk i Åkraelva i Kvinnherad kommune. Hovedalternativet (alternativ 2) omfatter inntak av Stølselva og Raunelielva på tilløpsrøret. Kraftverket skal utnytte et fall på 295 meter og er planlagt med en installert effekt på 5 MW. Midlere årlig produksjon er beregnet til 16,7 GWh. Utbyggingen vil berøre en strekning på til sammen ca. 3,2 km av Åkraelva, Stølselva og Raunelielva. Alternativ 3 omfatter inntak av to bekker til (Hagabekken og Liabekken), men er ifølge søker ikke lenger aktuelt. Alternativ 1 er utbygging uten inntak av Stølselva og Raunelielva.

Kvinnherad kommune er positive til utbyggingen.

Fylkesmannen i Hordaland har ingen særlige innvendinger til utbyggingen. FM mener det må settes vilkår om slipping av minstevannføring forbi alle inntakene for å bevare sjeldne arter i og langs de berørte elveløpene. FM stiller krav om at minstevannføring om vinteren settes lik alminnelig lavvannføring og ikke 5-persentilverdier som har noe lavere verdi, at det installeres omløpsventil i kraftverket med kapasitet tilsvarende 1/3 av slukeevnen til turbinen og at kraftstasjonen innrettes slik at gasser blir tilstrekkelig utluftet før vannet slippes tilbake i elva. FM påpeker at Åkraelva nedstrøms

kraftstasjonen er en viktig sjøørretførende elv, og at omløpsventil er særlig viktig da Vikaelva kraftverk ikke har slik ventil. Vikaelva kraftverk har inntak og avløp i Øvstebøelva som har samløp med Åkraelva rett nedenfor det planlagte Åkraelva kraftverk. Det alt vesentlige av anadrom strekning ligger nedstrøms samløpet.

Hordaland Fylkeskommune er positiv til bygging av Åkraelva kraftverk etter omsøkte alternativ 2. HFK anfører at det av hensyn til fisk bør monteres omløpsventil i kraftverket, og at minstevannføring i elva og sidebekker må være tilstrekkelig til å ivareta fisk og biologisk mangfold.

Av hensyn til kulturminner stilles krav om at anleggsarbeidene nær geil (krøttervei) og stølsvei må gjøres spesielt skånsomt. Transport må skje på traktorveien, og masser må legges på oversiden av veien for å hindre at stein og jordmasser raser ned mot geil og stølsvei. Videre må man unngå skade på påvist skålgropstein og tuft. Arealet må tilbakeføres slik at kulturlandskapet framstår like tiltalende som det gjør i dag.

Kvinnherad Energi AS anfører at det må utarbeides en ny nettanalyse for området da det i dag ikke er kapasitet på overliggende nett til å ta imot mer strøm.

Alsåker Kraft AS anfører at det ikke kan kreves anleggsbidrag fra dem for opprusting av nettet, og viser til energiloven.

Vika Kraft AS og **Ytre Matre Energi AS** anfører i hovedsak det samme som Alsåker Kraft AS

NVE viser til at det planlagte kraftverket vil gi et positivt bidrag til lokal verdiskapning i ei lita bygd som Åkra, samtidig som det vil gi et bidrag i ny årlig fornybar energiproduksjon på 16,7 GWh etter foreliggende planer. Ulempene knytter seg først og fremst til forholdene for sjøørreten nedenfor samløpet av Øvstebøelva og Åkraelva. Sjøørreten på Vestlandet er i kraftig tilbakegang, og Åkraelva er en av elvene der sjøørreten fortsatt gyter. Det er også ulemper knyttet til overlevelsen av regionalt verdifulle mosesamfunn langs elveløpene, en rødlistet lavart (*Lecanora impudens*, NT) og til fossen som landskapselement. NVE mener at ulempene for sjøørreten kan avbøtes ved minstevannføring og ved å installere forbislippingsventil i kraftverket. Ulempene for mosesamfunn som er tilknyttet elva, den spesifikke lavarten og landskap kan i tilstrekkelig grad avbøtes ved slipp av minstevannføring og merking av forekomsten av lav for å unngå skade på den ved anleggsarbeid. God terrengmessig tilpasning og revegetering av midlertidige inngrepsområder vil avbøte de andre negative virkningene av en utbygging.

NVE mener at fordelene ved utbygging etter alternativ 2 (hovedalternativet) er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser, slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir i medhold av vannressursloven § 8 Åkraelva Kraft AS tillatelse til å bygge Åkraelva kraftverk etter alternativ 2. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra Åkraelva Kraftverk AS, datert 9.12.2009:

"Åkraelva Kraftverk ønsker å utnytte vannfallet i Åkraelva i Kvinnherad kommune i Hordaland fylke, og søker herved om følgende tillatelser:

1. Etter vannressursloven, jf. § 8, om tillatelse til:

- å bygge Åkraelva kraftverk

2. Etter energiloven om tillatelse til:

- bygging og drift av Åkraelva kraftverk, med tilhørende koblingsanlegg og kraftlinjer som beskrevet i søknaden."

Fra utredningen av prosjektet refereres følgende data:

Akraelva kraftverk, hoveddata

TILSIG		Alternativ 1	Alternativ 2 (Hovedalternativ)
Nedbørfelt	km ²	5,8	9,9
Årlig tilsig til inntaket	mill.m ³	20,1	34,2
Spesifikk avrenning	l/s/km ²	110	110
Middelvallføring	m ³ /s	0,6	1,1
Alminnelig lavvannføring	l/s	29	44
5-persentil sommer (1/5-30/9)	l/s	40	61
5-persentil vinter (1/10-30/4)	l/s	20	32

KRAFTVERK

Inntak	moh.	335	335
Avløp	moh.	40	40
Lengde på berørt elvestrekning	m/km	2,0 ¹⁾	3,0 ²⁾
Brutto fallhøyde	m	295	295
Midlere energiekvivalent	kWh/m ³	0,64	0,64
Slukeevne, maks	m ³ /s	1,28	2,17
Slukeevne, min	m ³ /s	0,06	0,11
Tilløpsrør, diameter	mm	700	900
Tilløpsrør/tunnel, lengde	m	2150	2700
Installert effekt, maks	MW	209	5,0
Brukstid	timer	3340	3340

PRODUKSJON

Produksjon, vinter (1/10 - 30/4)	GWh	5,2	8,9
Produksjon, sommer (1/5 - 30/9)	GWh	4,5	7,8
Produksjon, årlig middel	GWh	9,7	16,7

ØKONOMI

Utbyggingskostnad	mill.kr	41,2	60,1
Utbyggingspris	kr/kWh	4,25	3,60

¹⁾ Åkraelva fra inntak til kraftstasjon

²⁾ Stølselva og Raunelielva i tillegg til Åkraelva

³⁾ Liabekken og Hagabekken i tillegg til Stølselva, Raunelielva og Åkraelva

Akraelva kraftverk, elektriske anlegg

GENERATOR		Alternativ 1	Alternativ 2 Hovedalternativ
Ytelse	MVA	3,2	5,5
Spenning	kV	6,6	6,6

TRANSFORMATOR

Ytelse	MVA	3,2	5,5
Omsetning	kV/kV	6,6/22	6,6/22

NETTILKNYTNING (kraftlinjer/kabler)

Lengde	km	0,4	0,4
Nominell spenning	kV	22	22
Luftlinje el. jordkabel		Jordkabel	Jordkabel

Høring og distriktsbehandling

NVE har mottatt følgende høringsuttalelser til søknaden:

Kvinnherad kommune har i kommunestyremøte den 21.1.2010 vedtatt følgende:

"Kvinnherad kommune tilrår den omsøkte utbygginga av Åkraelva kraftverk."

Fra saksutredningen refereresvidere:

"Det aktuelle området er i gjeldande kommuneplan vist som LNF-område og det må difor søkjast dispensasjon frå denne. Det vert for tida arbeidd med ny kommunedelpplan for området, og det kan vera aktuelt å få det omsøkte prosjektet inn i denne planen som LNF med spreidd næringsutbygging.

(...)

Skogsvegane i området vert brukte som turområde, men elva er i liten gard synleg frå desse og utbygginga vil i liten grad redusera naturopplevingsverdien. Sidan grøftetraseen vil liggja i skogsområde med lausmassar, vil prosjektet gje små varige landskapsinngrep.

(...)

Økonomisk konsekvens:

Den omsøkte utbygginga vil tilføra lokalsamfunnet inntekter.

Miljømessig konsekvens:

Utbygginga vil auka tilgangen på fornybar energi utan at det går ut over særlege miljøverdiar."

Fylkesmannen i Hordaland har i brev av 23.2.2010 anført følgende:

"Fylkesmannen er positiv til at Åkraelva Kraftverk alternativ 2 får konsesjon. Vi tek atterhald om at utbygginga ikkje er i konflikt med landskapsverdiar. Vi ber NVE setje vilkår om at det vert montert automatisk forbisleppingsventil, sikringstiltak som hindrar overmetting av gassar samt sett krav om ei minstevassføring som er minimum lik alminnelig lågvassføring heile året. Det kan også vurderast å flytte kraftstasjonen lenger opp slik at vatnet vert lufta tilstrekkeleg, før det renn inn i sjøaureførande del av elva. Landskapsvurderinga vil vi kome tilbake til når vi har synfara område til våren."

Fra saksutredningen gjengis følgende:

"Etter vårt syn er biologisk mangfald undersøkt på ein tilfredstillande måte. Det er avdekka fleire regionalt eller lokalt sjeldne moseartar i aktuelle elvestrekningar samt eit par artar av lav deriblant Lecanora impudens, som er raudlista. Konsulenten konkluderer med at planlagt minstevassføring er for låg til å oppretthalde eit tilfredstillande fuktigheitsregime for nemnte artar. Utbygginga vil få negativ verknad på ein vassmose, som er uvanleg på Vestlandet (i alle fall med få funn). Dei andre fuktigheitskrevjande artane lever ikkje i vatn og verknadane på desse er meir usikre. Dette gjeld også Lecanora impudens, som er raudlista. Med bakgrunn i dette meiner vi at nemnte artsfunn, eller verknaden på desse, ikkje gjev grunnlag for motsegn mot tiltaket. Det bør likevel, og av omsyn til biologiske verdiar, leggjast opp til ei tilfredstillande minstevassføring i alle dei aktuelle sidebekkane.

(...)

Åkraelva kraftverk vil ikkje verke direkte inn på sjøauren sitt leveområde, men kraftverket kan gje plutslege vassføringsreduksjonar nedstraums, med påfylgjande fare for turrlagging av fisk og rogn. Faren for dette er ekstra stor då det allereie er gitt løyve til kraftutbygging i den andre

greina av vassdraget. I tillegg vil det kunne vere fare for overmetting av gassar i avlaupsvatnet frå kraftverket.

For at kraftverket ikkje skal føre til vesentlege problem for sjøaure, må det monterast ein automatisk forbisleppingsventil i kraftverket. Denne må ha kapasitet på minst ein tredjedel av slukeevna i turbinen. Vidare må det settast inn sikringstiltak som hindrar overmetting av gassar. Dette gjeld mellom anna inntaksarrangementet for vatn. Det bør også vurderast å flytte kraftstasjonen lenger opp, slik at vatnet rekk å bli tilstrekkeleg lufta før det renn inn i den sjøaureførande delen av elva. Til sist vil vi presisere at minstevassføringa må minimum være lik allminnelig lågvassføring heile året, og ikkje berre sommarsesongen.”

I brev av 6.7.2010 har Fylkesmannen anført følgende:

” Elva er generelt lite synleg med unntak av nokre mindre fossar. Nokre av desse er synlege frå vegane oppover lia. Vi er einige med NVE om at utbyggar bør gjere utrekningar på kva det vil seie for produksjonen å flytte inntaket nedanfor ein eller fleire av desse fossane. Slik informasjon er viktig for å vurdere samfunnskostnad og -nytte mot grad av inngrep. Vi ber om å få tilsendt kopi av desse utrekningane.

(...)

Åkraelva er ei sjøaure elv med vesentleg produksjonsareal. Stasjonsområdet er planlagt ved samløpet til allereie utbygd vassdrag og i øvste del av anadrom strekning. Kraftverket er ikkje i direkte konflikt med anadrom strekning, men her er utfordringar nedstrøms avlaupet og det må leggjast til rette for at sjøauren ikkje blir nemneverdig påverka.

Eit eventuelt vedtak i denne saka må sette krav om tiltak for å hindre overmetting av gassar i avlaupsvatnet frå kraftverket. Plassering av stasjon er eit moment som må vurderast i tillegg til eventuelle tekniske installasjonar. Etter vår vurdering bør avlaupet vere så langt opp som mogleg og nødvendig frå anadrom strekning. I den samanheng kan det vere interessant å rekne på kva stasjonsplasseringa vil ha å seie for kraftproduksjonen. Kva som er tilstrekkeleg avstand må vurderast mot eventuell oppisking av vatn versus jamn vasstraum samt bruk av tekniske installasjonar. Fylkesmannen har ikkje mandat til å kome med dei konkrete løysingane, og konsulentar må eventuelt inn for å gjere desse vurderingane. Kraftverket bør etter vår vurdering driftast med forbisleppingsventil.

Søknaden syner til at planlagt minstevassføring skal tilsvare 5-persentil sesongvassføring, som for alternativ 2 er 67 l/s om sommaren og 32 l/s om vinteren. Alminneleg lågvassføring er 44 l/s. Fylkesmannen vil presisere at minstevassføringa må være minimum lik alminneleg lågvassføring også om vinteren.

Fylkesmannen har ingen særlege innvendingar til prosjektet med omsyn til sjøaurebestanden dersom det i eit positivt vedtak vert sett tilstrekkelege krav om:

1. lufting av avlaupsvatnet før anadrom strekning
2. installasjon av forbisleppingsventil
3. minstevassføring minst lik alminneleg lågvassføring, også om vinteren.”

Hordaland Fylkeskommune ved Fylkesutvalget har i møte den 29.9.2010 vedtatt følgende:

1. ”Fylkesutvalet er positiv til bygging av Åkraelva Kraftverk etter omsøkt alternativt 2. Av omsyn til fisk bør det monterast forbisleppingsventil i kraftverket. Minstevassføring i elva og sidebekkar må vere tilstrekkeleg til å ivareta omsyn til fisk og biologisk mangfald.

2. Av omsyn til kulturminne vil fylkesutvalet stille krav om at anleggsarbeida nær geil/stølsveg må gjerast særskild skånsamt. Transport må skje på skogsvegen, og massar må legglast på oppsida av vegen for å hindre stein og jordmassar å rase ned mot geil og stølsveg. Vidare må det ikkje gjerast tiltak som kan gjere skade på påvist skålgropstein og tuft. Arealet må tilbakeførast slik at kulturlandskapet står fram like tiltalande som det gjer i dag. Utbyggjar har plikt til å vise aktsemd, og straks melde frå dersom ein i samband med tiltaket skulle støyte på automatisk freda kulturminne jf kulturminnelova §8, 2.ledd).

Vika Kraft AS har i brev av 14.2.2010 anført følgende:

"Vika Kraft As meiner at vi ikkje skal vera med å dekkja anleggsbidraget som SKL krev (Vedlegg 7 i konsesjonssøknaden). Viser til energilova Paragraf 3-4 der den som utløyser investeringar skal dekkja kostnadane. Vi leverer straum på nettet i dag og treng difor ikkje desse investeringane for å få levert straumen. Vi meiner difor at det er SKL som utløyser desse investeringane og difor må ta kostnadane med å utbetra nettet."

Ytre Matre Energi AS har i brev av 14.2.2010 anført følgende:

"Ytre Matre Energi as (YME) tar avstand fra forslag vedrørende fordeling av kostnader i forbindelse med forsterkninger av linjenettet for nye små kraftverk i regionen. Viser til vedlagt skriv fra Kvinnherad Energi (KE) i forkant av YME sin utbygging. Som det fremgår av brevet har ikke KE noen merknader til vår utbygging."

Alsåker Kraft AS har i brev av 18.2.2010 anført følgende:

"Alsåker Kraft As meiner at me ikkje skal vera med å dekkja anleggsbidraget som SKL krev (vedlegg 7 i konsesjonssøknaden). Viser til energilova § 3-4 der det er den som utløyser investeringar som skal dekkja kostnadane. Me leverer straum på nettet i dag og treng difor ikkje desse utbetringane for å få levert straumen. Me meiner at det er SKL som utløyser desse investeringane og må ta kostnadane med å utbetra nettet"

Kvinnherad Energi AS har i brev av 19.2.2010 anført følgende:

"Vedlagt til konsesjonssøknad er ein nettanalyse utført av Jøsok Prosjekt i 2006. Denne analysen omhandlar 4 småkraftverk med ein samla effekt på 12,5MW. I tidsperioden mellom 2006 og 2010 er det fleire andre småkraftverk i dette området som har søkt Kvinnherad Energi om nettkapasitet. Det er no totalt 9 småkraftverk med samla effekt på 17,5MW i dette området. Det må derfor utarbeidast ein ny nettanalyse for området. Det er i dag ikkje kapasitet på overliggjande nett til å ta imot meir straum. Kvinnherad Energi har grunna dette kun gjeve 3 småkraftverk tilkoplingsløyve i dette området. SKL som er eigar av overliggjande nett arbeider med planer for opprusting og har sendt inn konsesjonssøknad for arbeidet."

Søkers kommentar til høringsuttaalelsene

Søker har i brev/e-post av 10.5.2010 kommentert de innkomne høringsuttaalelsene slik:

"Fylkesmannen i Hordaland

(...)

1. Ein automatisk forbisleppingsventil vil påføre kraftverket ein ekstra kostnad på om lag ein million kroner og såleis påverke lønsemda til kraftverket i negativ retning. Vi meiner at det ikkje er nødvendig med ein slik ventil av dí det er kulpar rett nedanfor kraftstasjonen som

gjer at elva ikkje vert tørrlagt når produksjonen i kraftverket stoppar (kfr. bilete tatt nedanfor der vatnet frå stasjonen skal sleppast ut).

2. *Vi vil leggje opp til følgjande sikringstiltak mot overmetting av gassar: Inntaka vil bli godt dykka. Ved bruk av Peltonturbin vil det skje ei utlufting av vatnet gjennom knusing mot skovlene. Det vil bli etablert eit lufterøyr frå avløpet frå turbinen og opp i stasjonen for å hindre overtrykk i avløpskanalen.*

Med desse tiltaka er vi nokså trygge på at det problemet Fylkesmannen peikar på vil verte løyst. Vi vil i den samanheng nemne gode erfaringar med tilsvarende tiltak i Urke kraftverk i Møre og Romsdal.

3. *Med dei tiltaka vi har skissert i punkt 2, meiner vi at forslaget om å flytte kraftstasjonen lenger opp ikkje er nødvendig.*
4. *Fylkesmannens krav til minstevassføring vil redusere kraftproduksjonen med 120 000 kwh i året. Dette vil og gje ein monaleg reduksjon i kraftverksøkonomien. Vårt framlegg til minstevassføring var 5 persentil sommar og vinter. Vi vil her peika på at det er fleire sidebepkarar til Åkraelva som ikkje er med i prosjektet, og som difor vil sikre ei vassføring i størsteparten elva som ligg over vårt forslag til minstevassføring. Vi meiner såleis at det er svært gode grunnar til å halde fast på vårt forslag til minstevassføringsregime.*

Kvinnherad Energi AS

(...) Vi er innforstått med den situasjonen Kvinnherad Energi AS skildrar. Vi har vore i dialog med SKL Nett AS. Dei har fått konsesjon på bygging av ny transformatorstasjon på Opstveit og reknar med at denne vil bli realisert i løpet av 2011. I tillegg kan det under uheldige driftsomstende oppstå kapasitetsproblem i transformatoren i kraftverket Blåfalli Vik. På dette stadiet reknar netteigar likevel ikkje med at dette er noko stort problem, men ein har situasjonen under oppsyn. Etter dei føreliggjande planane, trur vi at opprustinga av overliggjande nett vil vere realisert før vårt kraftverk står klart til produksjon. I motsatt fall er vi budd på å vente med utbygginga til opprustinga er gjennomført.

Alsåker Kraftverk AS

Vi er klar over at det er vår utbygging som no utløyser behovet for utbetringar i nettet og er også innforstått med at det nødvendige anleggsbidraget må dekkast av vårt selskap slik regelverket i dag er. Vi ser at dette kunne ha komme klarare fram i konsesjonssøknaden vår og forstår at dette har resultert i den fråsegna som er referert ovanfor.

Vi vil likevel presisere her at det vi ser som nødvendig anleggsbidrag er kostnadane med å ruste opp 320 meter av 22 kV-linja mellom avgang Øvstebø og Åkersvik. Opprusting av trafoen i Opstveit er eit tiltak som er sett i gang av SKL Nett AS uavhengig av utbygging av Åkraelva kraftverk. Vi har fått ei stadfesting frå nettselskapet om at dei ikkje har planar om å krevje inn anleggsbidrag frå eksterne aktørar - som til dømes vårt selskap - i samband med denne opprustinga.

Vika Kraft AS

(...) Sjå vår kommentar til fråsegna frå Alsåker Kraft AS.

Ytre Matre Energi AS

(...) Sjå vår kommentar til fråsegna frå Alsåker Kraft AS."

Tilleggsopplysninger og kommentarer til disse

I epost av 15.7.2010 ba NVE om ytterligere opplysninger bl.a. angående alternativ plassering av kraftstasjonsbygningen, konsekvenser av forblippingsventil og konsekvenser av å flytte hovedinntaket lenger ned. I epost av 24.9.2010 kommenterte søker spørsmålene slik:

"Etter at det vart halde konsesjonssynfaring 29. juni 2010, mottok vi pr. e-post datert 15. juli 2010 oppmoding frå NVE om ytterlegare opplysningar om åtte forskjellige punkt. I det følgjande er NVE sine spørsmål referert saman med våre svar.

(...)

2. *Nærmere beskrivelse av rørgate de første 50-100 m nedenfor inntaket i Åkraelva.*

Åkraelva Kraftverk AS' sitt svar:

Dei første 40-50 metrane av røyrkata etter inntaket må byggjast i eit litt sidebratt terreng. Grøfta må sprengjast ned i fjell då det berre er eit nokså tynt jordlag over fjellet. Etter dette flatar terrenget meir ut, og lausmassetjukkelen aukar. Mest truleg kan røyra leggjast i ei lausmassegrøft vidare ned til traktorvegen. På ein del av denne strekkja vil grøfta gå gjennom ein planta granskog. Elles er det stort sett lauv- og einerskog. Vi vurderer det som uproblematisk å få bygd denne grøftetraseen. Etter at røyra er lagde, vil terrenget bli førd tilbake til det opphavlege så langt råd er. Sjå elles vedlagte illustrasjon av den planlagde grøftetraseen (vedlegg 1).

3. *Nærmere beskrivelse av plassering av kraftstasjon med fordeler og ulemper. For eksempel ble del under befaringen nevnt to alternativer. En føring her er at vannet bør ha utløp helt øverst i anadrom strekning i Åkraelva.*

Åkraelva Kraftverk AS' sitt svar:

Dei to alternative plasseringane av kraftstasjon ligg om lag 50 m frå kvarandre. Alternativ 1 ligg like ved Åkraelva ved det som lokalt kallast Stamphøl. Fordelar ved denne plasseringa i høve til alternativ 2 er at stasjonen får ein kort utløpskanal og at røyrkata kan leggjast nokså rettlinja ned mot stasjonen. Alternativ 2 ligg litt lengre vest og ikkje så langt frå Vikaelva. Utløpsvatnet vil likevel bli leia til Åkraelva.

Fordelane ved dette alternativet i høve alternativ 1 er mindre bruk av dyrka mark, mindre bratt terreng og betre massar i røyrleidningstraseen samt redusert konflikt med dreneringssystem for dyrka mark både i anleggsfasen og seinare. Dei to alternativa er illustrert i vedlegg 2.

Vi vil elles understreke at i begge alternativa vil utlaupsvatnet kome ut i Åkraelva ovanfor anadrom strekning.

4. *Hva vil overføringen fra Raunelielva bidra med av produksjon og økonomi?*

Åkraelva Kraftverk AS' sitt svar:

Denne overføringa gjev ein forventa produksjon på 2,3 GWh/år. Eit eventuelt bortfall av denne produksjonen, vil redusere elva sin noverdi etter skatt frå 20,2 til 12,2 mill. kr. (føresetnader: straumpris 35 øre/kWh, prisstigning 2,5 og kalkulasjonsrente 6,2 %).

5. *Kva bidrar sidebekken til Raunelibekken med av vann (det syntes ikke å kunne være så mye)?*

Åkraelva Kraftverk AS' sitt svar:

Dersom ein nyttar same vassmerke som for resten av nedslagsfeltet til Raunelielva, som utgangspunkt for skalering av vassføringa også i sidebekken, får ein ei årsavrenning på 0,458 mill. m³/år. Sjå elles eige vedlegg med fleire detaljar {vedlegg 3}.

6. *Beskrivelse av alternativt inntak nedenfor første fossen nedenfor brua. Vannspeil må ikke stå inn i juvet. Hva blir konsekvensene for økonomi og produksjon?*

Åkraelva Kraftverk AS' sitt svar:

Dersom ein legg inntaket slik at vatnspegelen kan stå inn til der sjølve juvet startar, men ikkje inn i juvet, vil inntaket liggje på om lag kote 288. Dvs. ein reduksjon i fallhøgda på 47 m i høve det som ligg i søknaden vår. Viss vi skal unngå at vatnspegelen kan sjåast frå brua ovanfor fossen, må nok inntaket minst senkast med 14 m til. I våre vidare kommentarar legg vi til grunn ei senking til kote 288.

Eit alternativt inntak nedanfor fossen vil gje ein redusert produksjon 2,7 GWh/år. Elva sin noverdi etter skatt vil verte redusert frå 20,2 til 11,0 mill kr. (same føresetnader som i pkt. 4 ovanfor).

Elles vil vi påpeike at dette alternativet vil vere vanskelegare å byggje enn det som er føreslege i søknaden. Staden er mindre eigna for dambygging, og tilkomstvegen vil bli mykje lengre og brattare og krevje større inngrep i naturen. Elles vil ein måtte byggje røyrgate i jomfrueleg og mykje vanskelegare terreng enn det som er omsøkt. Det må dermed ryddast skog i langt større grad enn for det opphavlege alternativet, og røyrгатetraseen vil i ein periode vere langt meir synleg enn naudsynt. Røyrгатetraseen vil også truleg kome i konflikt med gamle kulturminne som løtufter og ein hesteveg. Ei anna sak er at begge sideinntaka også må flyttast nedover i dei aktuelle elvestrengane. Vi har ikkje vurdert nye inntaksområde for desse.

Vi finn elles grunn til å peike på at noko av fossen sin kvalitet alt er redusert pga. at den kjem ut gjennom to røyr som er lagt under eksisterande traktorveg. Fossen er også vanskeleg tilgjengeleg. Ingen av høyringsinstansane har då heller drege fram fossen i sine fråsegner. I og med at dette er ei flaumelv vil fossen ved mange høve bruse stor og fin også etter ei eventuell utbygging.

7. *Hva blir konsekvensene for økonomi ved en omløpsventil som har kapasitet lik 100 % av kraftverkets slukeevne? Et alternativ kan kanskje være turbin som kan gå på rusing. Poenget er at ved utfall i nettet vil Vikaelva kraftverk, som ikke har omløpsventil, kutte vannstrømmen der og vannføringen i anadrom strekning vil allerede være betydelig redusert, med stranding av fiskeunger som mulig resultat.*

Åkraelva Kraftverk AS' sitt svar:

Ein omløpsventil med kapasitet lik 100 % av slukeevna til kraftverket, vil koste om lag 1,2 mill. kr. ferdig installert. Dette vil redusere elva sin noverdi etter skatt frå 20,2 til 19,0 mill. kr. (same føresetnader som i pkt.4 ovanfor). Ein tilsvarande ventil med kapasitet lik 50 %, vil koste om lag 1,0 mill. kr. Alternativet med turbin som kan gå på rusing vurderer vi til å vere meir kostbart enn omløpsventil.

Vi vil elles sterkt poengtere at sjølv om begge kraftverka skulle stanse samstundes, vil det vere vatn frå minstevassføringa pluss overløp ved inntaka i både Vikaelva og Åkraelva. I tillegg kjem vatnet frå restfelta nedanfor inntaka i begge elvane. Vi har utdjupa dette i eige notat (sjå vedlegg 4).

Dersom vi på tross av våre gode argumenter mot omløpsventil likevel vert pålagt å installere denne, vil vi hevde at ein ventil med kapasitet lik 50 % må vere tilstrekkeleg då dette tilsvarar middelvassføringa i vassdraget. I det høve vil vi nemne at vi kjenner til fleire andre anlegg som har fått godkjend ein slik kapasitet, mellom anna Hopselva kraftverk,

8. *Hva blir konsekvensene for produksjon og økonomi ved minstevannføring på 5-persentil sommer og alminnelig lavvannføring (44 l/s) vinter? (Dette er i tråd ned kravet frå Fylkesmannen.)*

Åkraelva Kraftverk AS' sitt svar:

Eit minstevassføringsregime som beskrive ovanfor, vil gje ein reduksjon på 0,1 GWh/år. Elva sin noverdi etter skatt vil verte redusert frå 20,2 mill. kr. til 19,7 mill. kr. (same føresetnader som i pkt. 4 ovanfor)."

Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader

Om søker

Åkraelva Kraftverk AS er opprettet for å bygge og drive Åkraelva kraftverk. Åkraelva Kraftverk AS har eget styre der grunneierne er representert med 34 % av stemmene. Resten av stemmene tilhører SKL Produksjon AS. Grunneierne har rett til å overta alle aksjene etter 40 år.

Om søknaden

Åkraelva Kraftverk AS søker om bygging av et elvekraftverk i Åkraelva med inntak av Stølselva og Raunelielva på tilløpsrøret. Kraftverket skal utnytte et fall på 295 meter og er planlagt med en installert effekt på 5 MW. Midlere årlig produksjon er beregnet til 16,7 GWh. Utbyggingen vil berøre en strekning på til sammen ca. 3,2 km av Åkraelva, Stølselva og Raunelielva. Alternativ 3 omfatter inntak av Hagabekken og Liabekken i tillegg til det som omfattes av hovedalternativet. NVE behandler ikke alternativ 3 da det ifølge søker, senest bekreftet i epost av 21.12.2010, ikke lenger er aktuelt. Alternativ 1 er utbygging uten bekkeinntak (Stølselva og Raunelielva).

Beskrivelse av området

Åkraelva kraftverk vil ligge i bygda Åkra på nordsiden av Åkrafjorden i Kvinnherad kommune i Hordaland. Tiltaksområdet ligger i et typisk vestlandsk fjord- og dallandskap. Grensen til Folgefonna nasjonalpark ligger ca. 10 km nord for tiltaksområdet.

Åkraelva starter som en bekk ved Åkrastølen omkring kote 650, et område med en gjennomgående skrinns og gressdominert lågfjellsvegetasjon. Elva renner deretter ned i en trang skogkledd V-dal som den følger mer eller mindre i rett linje ned til Årtun, hvor terrenget flater noe ut. I V-dalen renner Åkraelva stritt og passerer flere dramatiske elvegjel. I V-dalen er det elvekløfter og fossesprutsoner i Åkraelva og flere av sidebekkene, men det er ikke påvist typisk fossesprøytvegetasjon. Årtun ligger ca. 600 meter fra Åkravika der elva munner ut i sjøen. Ved Årtun har Åkraelva samløp med Øvstebøelva (også kalt Vikaelva). Hele Åkravassdraget er svært flompreget. Det er lite vegetasjon i vannstrengen, og det synes å være stor massetransport nedover elveløpet.

Den naturlige vegetasjonen i tiltaksområdet er preget av berggrunnen som består av harde og sure bergarter. Skogen har overveiende høy bonitet (NIJOS), og det er også innslag av enkelte næringskrevende plantearter. Blandingsløvskog er den dominerende naturtypen i området. Bjørk er

dominerende treslag, men også gråor, ask, osp, hassel og platanlønn inngår i skogen. Plantefelt med gran er vanlige. Skogen i tiltaksområdet er i liten grad utvokst, og skog med lang kontinuitet finnes i liten grad. Skoggrensen går på ca. 600 moh.

Ifølge miljørapporten ble det ikke påvist verdifulle naturtyper i tiltaksområdet, og vegetasjonen er i hovedsak triviell. Både i Åkraelva og i sidebekkene er det diverse fossefall på opptil 15 m høyde. Noen av disse faller ned i juv med bratte sider. Ifølge miljørapporten hadde flere av disse fossesprøyt men det ble ikke funnet antydning til fossesprøytvegetasjon i noen av dem.

Eksisterende inngrep i vassdraget

Ved samløpet mellom Åkraelva og Øvstebølva ligger Vikaelva kraftverk som utnytter fallet i Øvstebølva. En skogsbilvei går langs østre dalside helt opp til stølene ovenfor dalen. Skogsbilveien deler seg ca. på kote 310, og den ene veien krysser Åkraelva på toppen av en foss som går ned i et gjel. To veier passerer over Åkraelva i bro, en ca. 500 m ovenfor samløpet med Øvstebølva og en ca. 200 m nedenfor samløpet. Nedstrøms samløpet er elva stedvis forbygd på begge sider. For øvrig er det lite inngrep i Åkraelva.

Teknisk plan

Overføringer

I hovedalternativet (alternativ 2) skal Raunelielva overføres til Stølselva som igjen tas inn på tilløpsrøret til kraftverket.

I Raunelielva blir det et inntak på kote 350. Inntaksdammen vil være 5 m lang, opp til 2 m høy og utført i betong. Fra inntaket overføres vannet til Stølselva. I Stølselva vil inntaket være på kote 340. Dammen vil være 7 m lang, opp til 3 m høy og utført i betong.

Inntak

Hovedinntaket i Åkraelva vil være på kote 335. Ved hovedinntaket vil det bli bygd et lite lukehus for instrumenter og tilkomst til stengeventil. Lukehuset vil bli bygd så diskret som mulig slik at det i minst mulig grad skjemmer omgivelsene. Inntaksdammen vil være omtrent 10 m lang og opp til 4 meter høy, og skal støpes i betong. Det søkes om en vannstandsvariasjon på 1,0 meter ved inntaket i Åkraelva.

Rørgate

Fra hovedinntaket i Åkraelva vil vannet bli ledet i et ca. 2 200 m langt hovedrør ned til kraftstasjonen. Røret vil bestå av glassfiber og ha en diameter på 70-100 cm (hovedalternativet). Overføringsrøret fra Raunelielva til Stølselva vil bestå av plast, og ha en lengde på 100 m og diameter 40 cm. Fra inntaket i Stølselva går vannet i en 450 m langt rør ned til hovedrøret som det møter ca. på kote 270. Røret vil bestå av glassfiber og ha en diameter på 60 cm. Hovedrøret og begge rørene fra bekeinntakene vil bli nedgravd. Hovedrøret må muligens legges på fundamenter ved kryssing av Stølselva som har gravd ut en kløft.

Søkeren anslår at det vil være nødvendig å sprengte ca. 300 m grøft langs rørtraseene. I hovedsak vil dette være ved inntakene samt der tilløpsrøret krysser Raunelielva og Stølselva. Langs rørtraseene må det ryddes en gate på vel 10 m bredde gjennom skogsvegetasjon. Ca. 200 m av rørgata vil gå gjennom

plantet granskog som er vel 40 år gammel, ca. 500 m vil gå i blandingsløvskog (bjørk, hassel, or), og ca. 200 m vil gå i kratt av gråor.

Kraftstasjon

Kraftstasjonen plasseres mellom Åkraelva og Vikaelva, på nordsiden (Årtun-siden) av samløpet. Ved valg av bygningsmaterialer, farger og bygningsutforming vil det bli lagt stor vekt på at kraftstasjonen tilpasses omgivelsene. Kraftstasjonen planlegges med en Peltonturbin på 5 MW, og maksimal slukevne på 2,2 m³/s.

Elektriske anlegg

Transformator vil stå i et eget rom i kraftstasjonen. Fra kraftstasjonen må det bygges omlag 400 meter ny 22 kV linje (kabeltverrsnitt 240 mm²) fram til koblingspunkt på Kvinnherad Energi (KE) sitt nett. KE er områdekonsesjonær. I tillegg forventer søker at 320 m av eksisterende linje må oppgraderes fra tilkoblingspunktet.

Veier

Det er i dag flere skogsbilveier og traktorveier i området, og disse vil bli brukt i anleggsfasen. I forbindelse med etablering av inntakene og arbeid i rørtrasé vil det være nødvendig med totalt 50 m ny vei. I tillegg kan det bli nødvendig med mindre oppgradering av eksisterende traktorvei. Veien til kraftstasjonen vil ta av fra eksisterende vei ved Årtun, få en lengde på ca 200 m, og vil delvis benytte eksisterende traktorvei.

Massetak og deponi

Alle oppgravde og utsprengte masser vil fylles tilbake i rørgrøfter eller brukes til nødvendig bygging og oppgradering av veier. Det er enkelte små forekomster av sand i tiltaksområdet som muligens kan brukes til omfylling rundt rørene, men søker antar at sand også må fraktes til tiltaksområdet.

Hydrologiske virkninger

Utbyggingen (hovedalternativet) vil redusere vannføringen i ca. 2,5 km av Åkraelva og til sammen 0,9 km i sidebekkene Stølselva og Raunelielva. Vannføringen i flomperiodene forventes i liten grad å bli påvirket av tiltaket.

Beregninger utført av NVE på oppdrag av søker viser at vannføringen i 1996 (tørt år) var mellom minste og største slukevne i 127 dager, 275 dager i 2000 (middels år) og 281 dager i 1992 (vått år). Dette viser at tiltaket, og med minste og største slukevne oppgitt for hovedalternativet, vil gi betydelig redusert vannføring i Åkraelva i store deler av året.

Produksjon og kostnader

Forventet kraftproduksjon ved hovedalternativet (alternativ 2) blir 16,7 GWh fordelt på 8,9 GWh vinterproduksjon og 7,8 GWh sommerproduksjon. Byggekostnadene er estimert til 60,1 mill. kr, noe som gir en utbyggingspris på 3,74 kr/kWh. Med alternativ 1, der det kun er inntak i Åkraelva, er forventet kraftproduksjon på 9,7 GWh, utbyggingskostnad på 41,2 mill kr. og pris på 4,25 kr/kWh. Vannet fra Raunelielva forventes å øke den årlige produksjonen med 2 GWh, og vannet fra Stølselva vil øke produksjonen med 5 GWh.

NVE har kontrollert de fremlagte beregningene over produksjon og kostnader. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger. Det vil likevel være søkers ansvar å vurdere den bedriftsøkonomiske lønnsomheten i prosjektet.

Arealbruk og eiendomsforhold

Kraftstasjonen vil legge beslag på omlag 1 dekar. For hovedalternativet vil rørtraseen være omtrent 2,5 km lang, og ha behov for en bredde på 10 meter i anleggsfasen, noe som utgjør et areal på 25 dekar. Dette arealet vil gro igjen. Inntaket i Åkraelva vil kreve et areal på ca. 80 m², og inntakene i Stølselva og Raunelielva vil kreve ca. 40 m² hver. Traseen for nedgravd kraftkabel vil kreve ca. 3 dekar, og vil i hovedsak krysse dyrket mark. I anleggsfasen vil det være behov for mellomlagring av masser og materialer. Behovet anslås til 1-2 dekar.

Det er syv fallrettseiere på den planlagt berørte elvestrekningen. Utbygger har avtale med fallrettseierne om bruken av vannet. En av fallrettseierne er representert i styret til selskapet. I tillegg vil to andre grunneiere bli direkte berørt av utbyggingen. Det er Johan Hillesdal som eier gårdsnr. 275 bruksnr. 2,5, som vil bli berørt ved at kabelen fra Åkraelva kraftstasjon til nettet vil krysse eiendommen, og Bjørn Rune Bergane, som eier gårdsnr. 281 bruksnr. 1, med deler av traktorveien som vil bli brukt ved legging av inntaksrøret. Søker har inngått avtaler om å kunne benytte deres eiendom som beskrevet ovenfor.

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

Ifølge kommuneplanen fra 1989 er området fra kraftstasjonsplassering og noen hundre meter oppover langs elva definert som landbruks-, natur- og friluftslivsområde (LNF-område). Inntakene og mesteparten av rørtraseen vil ligge i område som ikke er blitt kategorisert i denne planen. Kvinnherad kommune arbeider med en ny kommuneplan for området. Dersom det gis konsesjon må nødvendige avklaringer i forhold til kommuneplanen avklares direkte med Kvinnherad kommune.

Samlet plan (SP)

Prosjektet er ikke behandlet i samlet plan da det er under grensen for slik behandling. Det er heller ikke i konflikt med andre SP-prosjekter.

Verneplan for vassdrag

Prosjektet er ikke med i verneplan for vassdrag.

Inngrepsfrie områder (INON)

Tiltaket vil redusere INON-området (sone 2) vest for tiltaksområdet med 0,058 km².

Nasjonale laksevassdrag

Vassdraget er ikke et nasjonalt laksevassdrag.

Andre verneområder

Vassdraget er ikke vernet eller fredet på annen måte, eller omfattet av andre verneplaner.

Fylkesvise planer for småkraftverk

Fylkestinget i Hordaland vedtok den 9.12.2009 fylkesdelplan for små vannkraftverk gjeldende for perioden 2009-2021. Planen gir en beskrivelse av alle delområder i fylket, og viser verdivurdering på en rekke temakart. Planen inneholder også fylkespolitiske retningslinjer, som på basis av verdikartleggingen gir generelle anbefalinger om tillatelse til små vannkraftverk bør gis og ev. på hvilke vilkår.

Nedre del av Åkraelva er gitt høy verdi som sjørrettførende elv. Ifølge retningslinjene anbefales at det ikke tillates vesentlige vannføringsreduksjoner på sjørrettførende elvestrekning, at det settes vilkår om forbislippingsventil og at gyteområdene ikke reduseres i et slikt omfang at bestanden trues. Det er også påpekt at Åkrabygda har viktige kulturminner i form av gårdsmiljø og støler.

Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. I tillegg har søknaden vært sendt lokale myndigheter og interesseorganisasjoner, samt berørte parter for uttalelse. NVE var på befaring i området den 29.6.2010 sammen med representanter for søkeren, kommunen, og Fylkesmannen. Høringsuttalelsene har vært forelagt søkeren for kommentar.

Kvinnherad kommune er positive til utbyggingen.

Fylkesmannen i Hordaland har ingen særlige innvendinger til utbyggingen. FM mener det må settes vilkår om slipping av minstevannføring forbi alle inntakene for å bevare sjeldne arter i og langs de berørte elveløpene. FM stiller krav om at minstevannføring om vinteren settes lik alminnelig lavvannføring, dvs. noe høyere enn omsøkt med minstevannføring tilsvarende 5-persentil vinterverdi. FM stiller også krav om at det installeres omløpsventil i kraftverket med kapasitet tilsvarende 1/3 av slukeevnen til turbinen og at kraftstasjonen innrettes slik at gasser blir tilstrekkelig utluftet før vannet slippes tilbake i elva. FM påpeker at Åkraelva nedstrøms kraftstasjonen er en viktig sjørrettførende elv, og at omløpsventil er særlig viktig da Vikaelva kraftverk ikke har slik ventil.

Hordaland Fylkeskommune har ingen særlige innvendinger til utbyggingen. Fylkeskommunen anfører at det av hensyn til fisk bør monteres omløpsventil i kraftverket og at minstevannføring i elva og sidebekker må være tilstrekkelig til å ivareta fisk og biologisk mangfold.

Av hensyn til kulturminner stilles krav om at anleggsarbeidene nær geil (krøttervei) og stølsvei må gjøres spesielt skånsomt. Transport må skje på traktorveien, og masser må legges på oversiden av veien for å hindre at stein og jordmasser raser ned mot geil og stølsvei. Videre må man unngå skade på påvist skålgropstein og tuft. Arealet må tilbakeføres slik at kulturlandskapet framstår like tiltalende som det gjør i dag.

Kvinnherad Energi AS anfører at det må utarbeides en ny nettanalyse for området da det i dag ikke er kapasitet på overliggende nett til å ta imot mer strøm.

Alsåker Kraft AS anfører at det ikke kan kreves anleggsbidrag fra dem for opprusting av nettet, og viser til energiloven.

Vika Kraft AS og **Ytre Matre Energi AS** anfører i hovedsak det samme som Alsåker Kraft AS.

Tiltakets virkninger - Fordeler og skader/ulempes

Nedenfor har vi gitt en oversikt over hva NVE anser som de viktigste fordelene og skadene/ulempene ved den planlagte utbyggingen:

Fordeler

- Prosjektet vil i følge søknaden gi ca. 16,7 GWh i ny årlig fornybar energiproduksjon.
- Utbyggingen vil gi aktivitet i Åkra, primært i utbyggingsfasen. I driftsfasen vil inntektene fra kraftverket gi gårdsbrukene som eier fallet inntekter som vil øke muligheten for fortsatt bosetting på brukene.

Ulemper

- En utbygging vil medføre redusert vannføring i ca. 2200 m av Åkraelva, ca. 500 m av sidebekken Stølselva og ca. 500 m av sidebekken Raunelielva. Dette vil ha noe negativ påvirkning på fuktighetskrevede arter og på landskapsbildet på enkelte partier.
- Betydelig lavere vannføring i berørt del av Åkraelva kan redusere tilgangen på føde for sjørret i nedre del av Åkraelva.
- Ved utfall i nett, og øyeblikkelig stans i både Åkraelva kraftverk og Vikaelva kraftverk, vil den sjørretførende nedre delen av Åkraelva få betydelig redusert vanntilførsel, med påfølgende risiko for stranding av sjørret.

NVEs vurdering

Hydrologiske virkninger av utbyggingen

Ved inntakene etter hovedalternativet er årlig middelvannføring beregnet til 1,1 m³/s, alminnelig lavvannføring til 44 l/s og 5-persentilverdien til 32 l/s om vinteren og til 61 l/s om sommeren. Restfeltet mellom inntakene og Åkraelva kraftstasjon er 3,7 km². Ved kraftstasjonens planlagte plassering er dette beregnet til å gi en årlig midlere restvannføring på 320 l/s. I tillegg kommer overløp ved inntakene samt minstevannføring. Dette medfører at årlig middelvannføring ved kraftstasjonens plassering reduseres fra 1,4 m³/s til 370 l/s. Tiltaket vil medføre redusert vannføring i berørt elvestrekning i betydelig del av året. Vannføringen i flomperiodene forventes i liten grad å bli påvirket av tiltaket.

Vanntemperatur, isforhold og lokalklima

Redusert vannføring på berørt strekning vil kunne medføre at vanntemperaturen blir mer styrt av lufttemperaturen enn i dag, noe som kan medføre høyere vanntemperatur om sommeren og større fare for tilfrysing om vinteren. NVE legger imidlertid grunn av endringene vil være små og av liten betydning for økosystemene i elva. Da Åkraelva er et lite vassdrag, forventes heller ingen påvirkning av de lokalklimatiske forholdene.

NVE mener at isforholdene i liten grad vil endres ved en ev. utbygging. NVE mener også at det er liten fare for isgang, kjøving og frostrøyk da området i hovedsak har milde vintre der streng og langvarig kulde med oppbygging av is sjelden forekommer.

Grunnvann, flom og erosjon

Brukene på Årtun har i dag en grunnvannsbrønn nær Åkraelva. Eierne av brønnen er med på utbyggingen. Minstevannsføring, avrenning fra restfeltet og flomvann antas å holde grunnvannsnivået oppe. Langs berørt strekning mellom inntakene og kraftstasjonen ligger det ingen hytter eller støler.

De berørte strekningene av Åkraelva går stort sett i bratt terreng og det er ikke kjent at det er spesielle flom- eller erosjonsproblem i vassdraget. Elva går relativt djupt i terrenget, og vil ved flom i liten grad påvirke vegetasjonen nær elva.

Redusert vannføring mellom inntakene og utløpet fra kraftstasjonen kan føre til noe økt gjengroing av elveleiet, men høyst sannsynlig i svært lite omfang da det jevnlig vil gå flommer som rensker opp elveleiet slik som i dag.

Utbyggingen vil redusere flomtoppene tilsvarende kraftverkets maksimale slukeevne på elvestrekningen mellom inntak og utløp fra kraftstasjonen. De aller største flommene forventes i liten grad å bli påvirket av utbyggingen.

Biologisk mangfold

Forholdet til naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven trådte i kraft den 1. juli 2009. Loven fastsetter forvaltningsmål for arter, naturtyper og økosystemer, og lovfester en rekke miljørettslige prinsipper, blant annet "føre-var" prinsippet og prinsippet om økosystemforvaltning og samlet belastning. Naturmangfoldloven legger føringer for myndigheter der det gis tillatelse til anlegg som vil kunne få betydning for naturmangfoldet. Etter NVEs syn blir formålet i naturmangfoldloven i praksis ivarettatt gjennom de grundige prosessene og vurderingene som ligger til grunn for et konsesjonsvedtak.

I NVEs vurdering av søknaden om Åkraelva kraftverk legger vi til grunn bestemmelsene i §§ 8-12. Et positivt vedtak fattes kun der hvor fordelene og nytten av å gjennomføre tiltaket vurderes å være større enn skadene og ulempene for allmenne og private interesser. Tiltakets virkning for naturmangfoldet er et sentralt tema i denne vurderingen.

Fisk og ferskvannsbiologi

Åkraelva er sjørrettførende opp til samløpet med Øvstebøelva, og er av Hordaland Fylkekommune og Fylkesmannen framhevet som en viktig elv for sjørret. NVE legger til grunn at sjørret de seneste år er kommet under press og er i sterk tilbakegang langs vestlandskysten, se for eksempel "*Bestandsutvikling hos sjørret og forslag til forvaltningstiltak*", Notat 2009-1, Direktoratet for naturforvaltning. I rapporten antas at de viktigste årsakene til bestandsutviklingen er knyttet til overlevelse i sjøen, og det pekes bl.a. på lakselus som en av trusselfaktorene. NVE mener det er svært viktig ikke å forverre forholdene for reproduksjon av sjørret i sjørrettførende elver som Åkraelva.

NVE mener at minstevannføring i berørt elvestrekning oppstrøms Åkraelva kraftverk vil bidra til å opprettholde produksjon og nedtransport av bunndyr, som er viktig føde for sjørret. NVE mener også det er viktig at Åkraelva kraftverk innrettes på en slik måte at man så langt som mulig kan forhindre plutselige reduksjoner i tilsiget, for eksempel som følge av utfall i fordelingsnettet. I sjørrettførende del av Åkraelva er elveleiet i flere partier bredt og grunt og bestående av grov grus og stein. NVE mener at kraftig reduksjon i vannføringen med stor sannsynlighet vil føre til stranding av fisk på disse partiene.

NVE er av den oppfatning at med krav om minstevannføring hele året og forbislippingsventil i kraftverket så vil ikke sjørreten bli nevneverdig berørt i forhold til dagens situasjon. Dette er i samsvar med naturmangfoldloven § 12 om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Fylkesmannen har anført at overmetning av gasser i avløpsvannet fra kraftverket kan medføre økt dødelighet for sjørreten som kommer helt opp til utløpet fra kraftverket. NVE vil påpeke at dette er lite sannsynlig ved den type turbin (Peltonturbin) som det ev. gis konsesjon til. I Peltonturbiner dannes en vannstråle i et luftfylt kammer. Når vannstrålen treffer turbinhjulet vil vannet knuses til små dråper, og gasser som er oppløst i vannet vil frigjøres. NVE mener derfor at dette ikke vil bli noe problem, og ser derfor ikke behov for noen særskilt teknisk innretning for å sikre utlufting av vannet.

Det er ifølge miljørapporten en tynn bestand av bekkeørret opp til ca. kote 200. Jevnlige flommer medfører at det er svært lite gytegrus i elveleiet ovenfor den planlagte plasseringen av kraftverket. NVE mener derfor at utbyggingen vil ha liten betydning for bekkeørreten.

Flora og fauna

Det er registrert enkelte sjeldne lav og moser ved de elvestrengene som vil bli berørt. I Raunelielva er det funnet en mindre vanlig skorpelav (*Arthrorhapis citronella*), den lokalt sjeldne mosen kysthoggtann (*Tritomaria exsecta*), stubbesigd (*Dicranum montanum*) som er mindre vanlig langs Sørvest-Norge, og den regionalt sjeldne skortetvebladmose (*Scapania gymnostomophila*). I Stølselva ble den rødlistede laven *Lecanora impudens* (status NT – nær truet) funnet. I Åkraelva like ovenfor Årtun ble det registrert den regionalt sjeldne tungeblomstermose (*Schistidium agassizii*), samt den mindre vanlige kystperlemose (*Lejeunea patens*) som har meget få offisielle funn i Norge. Øverst i innmarka like nedenfor rørtraseen er det registrert et felt med styvingstrær på beitemark.

I følge miljørapporten er det usikkert om vannføringen i sidebekken til Raunelielva vil kunne bidra med nok vann til at de sjeldne mosene langs nedre deler av Raunelielva vil overleve. Fylkesmannen mener at det må slippes minstevannføring også i Raunelielva for å bevare floraen langs elva. NVE deler dette syn.

I følge miljørapporten antas minstevannslipp og restvannføring å være for lite til å opprettholde forekomsten av den regionalt sjeldne vannmosen tungeblomstermose (*Schistidium agassizii*) i nedre del av Åkraelva. Arten er ikke rødlistet og oppgis i miljørapporten å være vanlig i høyfjellet men sjelden i de Vestlandske fjordstrøk. NVE vil på denne bakgrunn ikke tillegge hensynet til denne arten særlig vekt i foreliggende sak.

Den rødlistede laven *Lecanora impudens* (status: NT – nær truet) er blitt registrert i Stølselva. I tråd med miljørapporten mener NVE at reduksjonen i vannføring ikke vil påvirke laven negativt. Laven har ikke voksested som er fuktighetsbetinget. Den vokser på løvtrær, gjerne i kulturlandskap, og trusselfaktorer er hogst av trær og skogreising. I den grad lokaliteten ved Stølselva ligger i trasé for anleggsarbeid kan dette tilpasses for å unngå hogst av trærne. Dette kan ivaretas gjennom eventuell detaljplangodkjenning.

Selv om ikke hekkende fossefall er observert framhever miljørapporten at arten godt kan hekke i området, og viser til at deler av elva ikke har vært besøkt under registreringsarbeidet pga. uframkommelighet. NVE mener at minstevannføring vil være det viktigste avbøtende tiltak for å sikre at fossefall eventuelt kan fortsette å hekke langs Åkraelva.

Det er funnet en mulig hekkplass for kongeørn, men denne anses å ligge perifert i influensområdet. NVE mener i tråd med det som er anbefalt i miljørapporten at selv om kongeørn hekker i dalen

ovenfor så er det lite sannsynlig at den blir berørt av utbyggingen. Kongeørn er forøvrig ikke lenger med på rødlista.

Landskap og friluftsliv

Berørt elvestrekning går nede i en trang V-dal med tett vegetasjon, og er i liten grad synlig eller lett tilgjengelig, bortsett fra enkelte partier. Søker har anført at den øverste fossens karakter allerede er påvirket ved at elva kommer ut på toppen av fossen i godt synlig rør der skogsbilveien krysser elva. NVE mener at fossen har verdi som lokalt landskapselement men at minstevannføring i tilstrekkelig grad vil bidra til å opprettholde fossen som landskapselement.

Kulturminner

NVE forutsetter at rørtraseen og kraftstasjonen plasseres slik at den restaurerte kvernen, styvingstrærne, stein med skålgrop, påvist tuft og den gamle stølsveien (geilen) ikke skades. Dette er forhold som kan ivaretas gjennom en detaljplangodkjenning.

Utbyggingsalternativer

Alternativ 1 vil medføre et restfelt 6,75 km² og en midlere årlig restvannføring på 770 l/s, mot 3,7 km² og 320 l/s i hovedalternativet. Dette vil bedre betingelsene for vanntilknyttede arter, bl.a. de sjeldne mosene langs Raunelielva og for tungeblomstermose i nedre del av Åkraelva. Ingen av høringspartene har krevd at overføringen av Raunelielva og Stølselva tas ut av prosjektet. NVE mener at artene langs Raunelielva og Stølselva vil ha tilstrekkelige livsbetingelser ved slipp av minstevannføring. Vi legger også vekt på at de to bekkene vil bidra med ca. 7 GWh uten at det er blitt påpekt vesentlige ulemper knyttet til inntak av disse to bekkene.

Alternativt inntak

Søker har i brev av 24.9.2010 svart på NVEs henvendelse om å vurdere virkningene av å flytte inntaket til kote 288, på nedsiden av fossen der skogsbilveien krysser elva. Bakgrunnen var bl.a. fossens verdi som lokalt landskapselement, noe som også ble påpekt av Fylkesmannen. Søker anfører at forventet produksjon reduseres med 2,7 GWh, adkomstveien til inntaket blir lengre og krever større inngrep, rørgata vil gå i mer uberørt terreng og vil kunne komme i konflikt med kulturminner som gammel inngjerdet krøttervei (geil) og tufter. Søker påpeker også at fossen allerede er påvirket ved at vannet passerer rørene under veien på toppen av fossen, og at fossen uansett vil ha god vannføring i perioder med overløp ved inntaket. NVE er i hovedsak enig med søkers vurdering, og mener etter en samlet vurdering at søkers forslag til inntak og rørtrasé vil gi en mer skånsom utbygging enn med inntak nedenfor fossen.

Sumvirkninger

Sjørørret i nedre del av Åkraelva kan bli påvirket ved den samlede virkningen av Vikaelva kraftverk og Åkraelva kraftverk, både med tanke på næringstilførsel og ved utfall i nettet. (Se ovenfor under "Fisk og ferskvannsbiologi"). NVE mener dette kan løses med avbøtende tiltak. Selv om Kvinnherad kommune etter hvert har fått en rekke utbygginger av små kraftverk har vi ikke tillagt dette vesentlig vekt i denne saken. Ingen av høringspartene har gått i mot søknaden. NVE mener at tiltakets virkninger vil være avgrenset til å gjelde denne konkrete saken.

Oppsummering

NVE mener at fordelene ved tiltaket er at den gir en økning i ny fornybar energi på 16,7 GWh/år etter de foreliggende planene og økt næringsutvikling, samt inntekter til grunneierne i området. Den vil også gi noe økte skatteinntekter til Kvinnherad kommune. De største ulempene ved tiltaket er etter NVEs syn at det kan få konsekvenser for sjørørret på strekningen nedenfor samløpet med Øvstebøelva dersom det blir utfall. NVE mener at dette kan avbøtes med krav om minstevannføring og ved forbislippingsanordning i kraftverket. Fraføring av vann vil redusere noe av opplevelsen av elva som landskapselement, men området er lite brukt til friluftsliv. Biologisk mangfold kan ivaretas ved minstevannføring og gjennom godkjenning av detaljplaner. NVE mener samlet sett at det er lite ekstra ulemper for biologisk mangfold ved hovedalternativet i forhold til utbygging uten bekkeinntakene (alternativ 1), samtidig som dette gir en betydelig større produksjon.

Avbøtende tiltak ved en eventuell utbygging vil være å slippe en sesongtilpasset minstevannføring, installere forbislippingsanordning i kraftverket, sikre at anleggsarbeidet ikke berører påvist forekomst av rødlistet lav, samt tilrettelegge for naturlig revegetering i rørtraseene og på midlertidige anleggssteder. Dette er forhold som kan ivaretas gjennom konsesjonsvilkår og ved godkjenning av detaljplaner og oppfølging i en anleggsperiode.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Åkraelva Kraftverk AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Åkraelva kraftverk etter hovedalternativet (alternativ 2). Tillatelsen gir på nærmere fastsatte vilkår.

Dette vedtaket gjelder kun tillatelse etter vannressursloven.

Forholdet til energiloven

Åkraelva Kraftverk AS har framlagt planer om installasjon av elektrisk høyspentanlegg som innebærer bygging av 400 m med 22 kV jordkabel (kabelverrsnitt 240 mm²) til eksisterende linjenett.

Virkningene av linjetilknytningen inngår i NVEs helhetsvurdering av planene, og er ikke avgjørende for konsesjonsvedtaket.

Kvinnherad Energi AS er områdekonsesjonær og skal ifølge søknaden stå for bygging og drift av anlegget. Vi finner det ikke nødvendig med en egen anleggskonsesjon etter energiloven for høyspenttilknytning til 22 kV nett. Nødvendige høyspentanlegg, inkludert transformering, kan bygges i medhold av nettselskapets områdekonsesjon.

Dersom Åkraelva Kraftverk AS ønsker egen anleggskonsesjon, må det sendes inn søknad om dette når eksakt størrelse på elektriske installasjoner er klart. NVE kan da meddele egen anleggskonsesjon for kraftverket.

Kvinnherad Energi har meddelt at det per i dag ikke er kapasitet i overordnet nett. NVE vil ikke behandle detaljplaner før tiltakshaver har dokumentert at det er tilgjengelig kapasitet og at kostnadsfordelingen er avklart. Slik dokumentasjon må foreligge samtidig med innsending av detaljplaner for godkjenning, jf. konsesjonsvilkårenes post 4.

Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven

Post 1: Vannslipp

Følgende data for vannføring og slukeevne er hentet fra konsesjonssøknaden og lagt til grunn for NVEs konsesjon og fastsettelse av minstevannføring:

		Åkraelva	Stølselva	Raunelielva	totalt
Middelvannføring	m ³ /s	0,6	0,31	0,13	1,1
Alminnelig lavvannføring	l/s	29	11	4	44
5-persentil sommer	l/s	40	15	6	61
5-persentil vinter	l/s	20	8,5	3	32
Største slukeevne	m ³ /s				2,17
Største slukeevne i % av middelvannføring	%				197
Minste slukeevne	l/s				110

Søker har foreslått at det i perioden 1. mai – 30. sept. skal slippes minstevannføring på 61 l/s, fordelt på inntakene i Åkraelva og Stølselva. 61 l/s tilsvarer 5-persentilen for Åkraelva, Stølselva og Raunelielva til sammen. For resten av året foreslår søker at det totalt skal slippes 32 l/s.

Søker foreslår at det ikke stilles krav om å slippe minstevannføring fra inntaket i Raunelielva, og viser til at en sidebekk vil bidra med noe vann. Søker har beregnet sidebekkens dreneringsområde til 0,122 km² og årlig avrenning til 0,458 mill. m³, noe som tilsvarer en årlig middelvannføring på 14 l/s. I miljørapporten er samme dreneringsområde angitt til 0,052 km², noe NVE finner mer sannsynlig. Dette vil gi en årlig middelvannføring på ca. 6 l/s. Sidebekken drenerer i hovedsak skogsområder og i liten grad myr, noe som indikerer at bekken går tørr i perioder. Figuren for simulert lavvannføring vedlagt søkers brev av 24.9.2010 viser også at bekken er tørrlagt i deler av sommeren, på tross av at dette er basert på at dreneringsområdet er 0,122 km². På denne bakgrunn mener NVE at sidebekken til Raunelielva i tørre perioder gir en svært lav vannføring, og at den i tørre år ikke vil opprettholde en kontinuerlig vanntilførsel gjennom sommeren.

Fylkesmannen i Hordaland mener at det i vinterperioden må slippes minstevannføring på 44 l/s tilsvarende alminnelig lavvannføring, og at det må slippes minstevannføring også fra inntaket i Raunelielva. NVE er enig med Fylkesmannen i at det må slippes minstevannføring fra alle inntak fordi også sidebekkene har en viss biologisk verdi. Det er liten forskjell i l/s for lavvannføring mellom sommer- og vintersesong i Raunelielva og Stølselva. NVE mener av den grunn at denne kan settes til sammen verdi for hele året. Dette vil også ha driftsmessige fordeler for konsesjonær.

Restfeltet mellom inntakene og Åkraelva kraftstasjon er ca. 3,7 km². Årlig midlere restvannføring er i hydrologisk rapport vedlagt søknaden beregnet til 320 l/s ved kraftstasjonens plassering. I søknaden er restvannføringen oppgitt til 400 l/s, men søker har i epost av 21.12.2010 bekreftet at de ikke har noen god forklaring på hvorfor de oppgir høyere verdier i søknaden. NVE legger derfor beregningene i hydrologisk rapport til grunn.

NVE mener at intakte økosystemer for bunndyr i Åkraelva ovenfor kraftverket er viktige for å sikre næringstilgangen for sjørret. NVE vil i tillegg peke på at næringstilgangen allerede kan være svekket som følge av betydelig redusert vannføring i berørt del av Øvstebøelva etter byggingen av Vikaelva

kraftverk. Årlig midlere vannføring ved Vikaelva kraftverks plassering er beregnet til 540 l/s mot 1,2 m³/s før utbygging.

NVE mener at det skal slippes minstevannføring på 65 l/s i perioden 1. mai til 30. september og 35 l/s resten av året. Dette skal fordeles med 50 l/s om sommeren (1.5 – 30.9) og 20 l/s om vinteren (1.10 – 30.4) i Åkraelva, og 10 l/s i Stølselva og 5 l/s i Raunelielva hele året. Dette er svært nær de vedier som er foreslått i søknaden, og endring i produksjonen blir ubetydelig. Dersom tilsiget er mindre enn minstevannføringskravet, skal hele tilsiget slippes forbi inntakene.

Det skal etableres en måleanordning for registrering av minstevannføring. Den tekniske løsningen for dokumentasjon av slipp av minstevannføringen skal godkjennes gjennom detaljplanen. Data skal fremlegges NVE på forespørsel og oppbevares så lenge anlegget er i drift.

Ved alle steder med pålegg om minstevannføring skal det settes opp skilt med opplysninger om vannslippbestemmelser som er lett synlig for allmennheten. NVE skal godkjenne merking og skiltenes utforming og plassering.

Hordaland fylkekommune har i sin høringsuttalelse fra 30.9.2010 anført at det bør kreves forbislippingsventil av hensyn til fisk i vassdraget. Også Fylkemannen mener at det må settes krav om forbislippingsventil, og at den bør ha kapasitet på 30 % av maksimal slukeevne.

Søker har i brev av 24.9.2010 lagt fram notat utarbeidet av SKL med vurdering av behovet for forbislippingsventil i kraftverket. I notatet er det beregnet at årlig middelvannføring oppstrøms utløpet fra Vikaelva og Åkraelva kraftverk etter utbygging vil være på mellom 45,7 og 51,4 % av middelvannføringen før utbygging. På dette grunnlaget hevder SKL at en forbislippingsventil, som normalt har kapasitet på 50 % av slukeevnen, vil ha liten nytteverdi. Søker forventer at en forbislippingsventil med kapasitet på 100 % av slukeevnen vil koste ca. 1,2 mill kr ferdig montert.

NVE vil påpeke at man ved vurderingen av forbislippingsventil ikke bare skal se på middelvannføringen, som det er gjort i notatet fra SKL. I en situasjon der en forholdsvis stor andel av vanttilsiget kommer fra områder ovenfor inntakene, for eksempel i siste del av snøsmeltingen, så vil restfeltet stå for en forholdsvis liten andel av vannføringen ved utløpene fra kraftverkene. Hvis vannføringen samtidig er under eller lik maksimal slukeevne, så vil et utfall kunne føre til betydelig større reduksjon i vannføringen i sjørrettførende del av elva enn beregningene til SKL viser. Samtidig er det klart at selv med en kapasitet på 100 % i forbislippingsventilen i Åkraelva kraftverk, så vil et utfall gi betydelig reduksjon i vannføringen i nedre del av elva. Dette skyldes at Øvstebøelva bidrar med nesten like mye vann til vassdraget totalt sett, samt at Vikaelva kraftverk ikke har installert forbislippingsanordning.

NVE mener etter en samlet vurdering at det skal stilles krav om forbislippingsventil i Åkraelva kraftverk, og at den må ha kapasitet på minst 2 m³/s, som utgjør 92 % av den planlagte slukeevnen. NVE har satt den såpass høy fordi det ikke er omløpsventil i Vikaelva kraftverk. NVE kan eventuelt godkjenne annen teknisk løsning for forbislippingsanordning som del av detaljplangodkjenningen dersom denne ivaretar de samme hensyn som en forbislippingsventil. Dette er i tråd med prinsippet i naturmangfoldloven § 12 om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

NVE presiserer at start-/stoppkjøring av kraftverket ikke skal forekomme. Kraftverket skal kjøres jevnt og i takt med tilsiget. Inntaksbassenget skal ikke benyttes til å oppnå økt driftstid, og det skal kun være små vannstandsvariasjoner knyttet til opp- og nedkjøring av kraftverket. Dette er primært av hensyn til naturens mangfold og mulig erosjonsfare.

Post 4: Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.

NVE vil ikke godkjenne planene før det er dokumentert at det er tilgjengelig kapasitet og at kostnadsfordelingen er avklart, jf. våre merknader foran under avsnittet "Forholdet til energiloven".

NVE har gitt konsesjon på følgende forutsetninger:

Overføringer	Raunelielva overføres til Stølselva som tas inn på tilløpsrøret ca. på kote 270.
Inntak (kote)	Åkraelva 335 moh, Stølselva 340 moh, Raunelielva 350 moh
Kraftstasjon (kote)	40 moh
Forbislippingsventil	2 m ³ /s (92 % av største slukeevne)
Valg av alternativ	Alternativ 2
Største slukeevne	2,17 m ³ /s
Minste slukeevne	0,11 m ³ /s
Vannvei	Nedgravd
Spesielle føringer for rørgate	Unngå felt med styvingstrær og kulturminner
Vei	50 m forlengelse av permanent vei
Annet	Lokalisering av rødlistet lav ved Stølselva skal merkes og unngås under anleggsarbeidet.

Mindre endringer kan godkjennes av NVE som del av detaljplangodkjenningen.

Detaljerte planer skal forelegges NVEs regionkontor i Førde og godkjennes av NVE før arbeidet settes i gang.

Hovedrøret må muligens legges på fundamenter ved passering av bekkekløftene til Stølselva og Raunelielva. Rørgata må ikke komme i konflikt med felt med styvingstrær, eller kulturminner i form av inngjerdet krøttervei (geil), påvist tuft og skålgropstein, eller restaurert kvern ved Åkraelva.

Rørgaten skal graves ned på hele strekningen dersom NVE ikke godkjenner annet av miljømessige hensyn.

Lokalisering av rødlistet lav ved Stølselva skal merkes og holdes unna anleggsarbeidet.

Kraftverket må plasseres slik at avløpsvannet føres ut i Åkraelva og ikke i Øvstebøelva.

Post 5: Naturforvaltning

Vilkår for naturforvaltning tas med i konsesjonen selv om det i dag synes lite aktuelt å pålegge ytterligere avbøtende tiltak. Eventuelle pålegg i medhold av dette vilkåret må være relatert til skader forårsaket av tiltaket og stå i rimelig forhold til tiltakets størrelse og virkninger.

Post 6: Automatisk fredete kulturminner

Merknadene fra fylkeskommunen kommer inn under dette vilkåret. Vi minner likevel om den generelle aktsomhetsplikten med krav om varsling av aktuelle instanser dersom det støtes på kulturminner i byggefasen, jf. kulturminneloven § 8 (jf. vilkårenes pkt. 3).

Post 8: Terskler m.v.

Dette vilkåret gir hjemmel til å pålegge konsesjonær å etablere terskler eller gjennomføre andre biotopjusterende tiltak dersom dette skulle vise seg å være nødvendig.

Andre merknader

”Forskrift om saksbehandling og kontroll i byggesaker” gir saker som er underlagt konsesjonsbehandling etter vannressursloven fritak for byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven. Dette forutsetter at tiltaket ikke er i strid med kommuneplanens arealdel eller gjeldende reguleringsplaner. Forholdet til plan- og bygningsloven må avklares med kommunen før tiltaket kan iverksettes.

Det er søkt etter forurensningsloven om tillatelse til å gjennomføre tiltaket. Det må søkes Fylkesmannen om nødvendig avklaring etter forurensningsloven i anleggs- og driftsfasen. NVE har ikke myndighet til å gi vilkår etter forurensningsloven.

Forholdet til EUs vanndirektiv i sektormyndighetens konsesjonsbehandling

NVE har ved vurderingen av om konsesjon skal gis etter vannressursloven § 8 foretatt en vurdering av kravene i vannforskriften (FOR 2006-12-15 nr. 1446) § 12 vedrørende ny aktivitet eller nye inngrep. NVE har vurdert alle praktisk gjennomførbare tiltak som vil kunne redusere skadene og ulempene ved tiltaket. NVE har satt vilkår i konsesjonen som anses egnet for å avbøte en negativ utvikling i vannforekomsten, herunder krav om minstevannføring og standardvilkår som gir vassdragsmyndighetene, herunder DN/Fylkesmannen etter vilkårenes post 5, anledning til å gi pålegg om tiltak som senere kan bedre forholdene i det berørte vassdraget. NVE har vurdert samfunnsnyten av inngrepet til å være større enn skadene og ulempene ved tiltaket. Videre har NVE vurdert at hensikten med inngrepet i form av fornybar energiproduksjon ikke med rimelighet kan oppnås med andre midler som miljømessig er vesentlig bedre. Både teknisk gjennomførbarhet og kostnader er vurdert.